

30. OTURUM

Strazburg, 22-24 Mart 2016

Dönüşmekte olan bir Avrupa'da özerklik ve sınırlar

Ulus-altı yönetim kademelerinin statü, yetki ve sınırlarının iç hukuk kapsamında korunma ve değiştirilmesine ilişkin ilke, çerçeve ve usuller

385(2016) Sayılı Tavsiye Kararı¹

1. Avrupa tarihi boyunca tekrarlanan sınır değişiklikleri yaşamıştır. Bu değişikliklerin çoğu gerek fetihler gerekse uluslararası konferanslar yoluyla, savaşların sonucu olarak gerçekleşmiştir. Ancak, 2. Dünya Savaşı'dan Berlin duvarının yıkılmasına kadar Avrupa, toprak sınırlarına ilişkin görülmemiş bir istikrar dönemi yaşamıştır.
2. 1989'dan beri Avrupa'nın toprak sınırlarının düzenlenmesinde önemli değişiklikler meydana gelmiş olup, bu değişim hızında bir azalma gözlenmemektedir. Ulusal ve ulus-altı yönetim kademelerinin sınırlarının yeniden çizilmesine devam edilmekte ve bu yapılırken, ilgili halkların arzularına pek az önem verilmektedir. Bu yıl "Avrupa'da 70 yıllık barış" kutlamaları yapılmasına rağmen, Avrupa'da şiddetli çatışma tehdidi, yeniden merkezileşme tehdidi ve ekonomik ve mali krizi izleyen mali kısıntılar ulus-altı yönetim kademelerinde anlamlı bir özerk yönetimi tehlikeye sokmaktadır.
3. Avrupa'da gerçekleştirilen tüm hükümetler arası işbirliğinin temelinde hukukun üstünlüğü, devletlerin ulusal egemenliği ve iyi komşuluk ilişkileri ilkeleri yer almaktadır. Üye ülkelerin sınırlar ve özerklik statüleriyle ilgili olarak yapılmasını arzu edecekleri herhangi bir değişiklikte bu ilkeler bir ön koşul oluşturmaktadır.
4. Avrupa Konseyi, insan hakları ve hukukun üstünlüğü alanlarında normatif ve standart koyucu güç olmada büyük ilerleme kaydetmiş olmasına rağmen, giderek çeşitlenen nüfus toplulukları arasındaki gerginliklerin giderilmesinde toprak sınırlarının yeniden düzenlenmesinde demokratik ve katılımcı veya kapsayıcı yöntemleri yaygınlaştırmada daha az başarılı olmuştur.
5. Çoğulcu bir demokraside bireylerin ve grupların sadece etnik, kültürel, dille ilgili ve dini kimliklerine saygı gösterilmekle kalınmamalı, aynı zamanda onların bu kimlikleri ifade etme, koruma ve geliştirmelerine olanak sağlayacak uygun koşullar da yaratılmalıdır.
6. Statülerde, yetkinliklerde ve sınırlarda değişiklik yapılmasında uygulanacak usuller yasal ve anayasal teminatlar altına alınmalıdır. Yapılacak herhangi bir değişiklik, saydam bir biçimde, gerekli usullere uyarak, anayasaya uygun olmayan ve antidemokratik baskılardan arındırılmış olarak ve merkezi hükümet, bölgesel yönetimler ve ilgili tüm taraflarla gerçekleştirilecek sürdürülebilir bir diyalog vasıtasıyla gerçekleştirilmelidir.

¹ Bölgeler Komitesi'nde, 23 Mart 2016 tarihinde tartışılıp onaylanmış ve Komite'nin 24 Mart 2016 tarihli 3. oturumunda kabul edilmiştir (bkz [CPR30\(2016\)02-final](#) sayılı açıklayıcı rapor ; raportör : Karl-Heinz LAMBERTZ, Belçika (R, SOC.

7. Bu nedenlerle Kongre:

- a. Avrupa Konseyi Kuruluş Belgesi giriş bölümü ve 1. maddesini;
- b. Avrupa Konseyi Bölgesel Demokrasi için Başvuru Çerçeve Belgesi'ni;
- c. Avrupa Konseyi Üye Ülkeleri Devlet ve Hükümet Başkanları Viyana Deklarasyonu'nu (1993);
- d. Bakanlar Komitesinin Üye Ülkeler'e gönderdiği, yerel düzeydeki referandumlar ve halk girişimleriyle ilgili R (96) 2 sayılı Tavsiye Kararı'nı göz önüne alarak;

8. Üye ülkelerin sınırlarını yeniden çizmek veya toprak sınırları düzenlemelerini değiştirmek üzere giderek şiddete, demokratik olmayan ve bazen de askeri vasıtalarla başvurulmasından kaygı duyarak;

9. Avrupa Konseyi Devletleri'ne:

- a. toprak anlaşmazlıklarıyla ilgili olarak barışçı ve anayasal çözümleri teyit ederek bunları yaygınlaştırmaya devam etmeleri;
- b. ulus-altı yönetim kademelerinin yetkinliklerinde ve finansal kaynaklarında yapılacak değişikliklerin, önceden oluşturulmuş usuller ve teminatlar çerçevesinde gerçekleştirilmesini teminat altına almaları.
- c. halkla önceden istişarede bulunmadan ulus-altı yönetim kademelerinin sınırlarını ve topraklarıyla ilgili statülerini değiştirmekten kaçınmaları;
- d. üye ülkeleri, siyasi hesap verebilirliği azami düzeye çıkararak toprak anlaşmazlıklarının gereksiz yere yargı mercilerine götürülmesinden kaçınılması maksadıyla, merkezi hükümetle milli yönetim kademesi altında yer alan unsurlar arasında düzenli diyalog prosedürlerinin temin edilmesini teşvik etmeleri çağrısında bulunur.

10. Bakanlar Komitesi'ne:

- a. Avrupa Konseyi Bölgesel Demokrasi için Başvuru Çerçeve Belgesi ilkelerine, özellikle de karşılıklı sadakat ve eşit onur ilkesine ve ulusal yönetim kademesi altındaki yönetimlerin özerkliği konularında üye ülkelere rehberlik etmek üzere, ilgili diğer Avrupa Konseyi metinlerine desteğini teyit etme;
- b. kendi içinde bu konularda yapılacak tartışma ve görüşmeleri teşvik etme ve uygun görüldüğü durumlarda bu tür görüşmelere katılmaya hazır olduğunu vurgulama;
- c. üyeleri arasında bu tür anlaşmazlıkların barışçı yollardan çözüme kavuşturulmasını desteklemeye devam etme;
- d. ulus-altı yönetim kademelerinin toprak sorunları için uygun yasal ve anayasal çözümler bulma konusunda Venedik Komisyonu'nun ve Kongre'nin çalışmalarını desteklemeye devam etme çağrısında bulunur.